

شرق

روزنامه

یکشنبه ۲۷ دی ۱۳۹۴ • ۶ ربیع‌الثانی ۱۴۳۷ • ۱۷ ژانویه ۲۰۱۶ • سال سیزدهم • شماره ۲۴۹۷ • ۲۰ صفحه • ۱۰۰۰ تومان • چاپ دوم

پس از ۹ سال با بیانیه موگرینی و ظریف

اینک بدون تحریم

• تبریک توییت‌ری روحانی به ملت ایران

• دستور ۸ صفحه‌ای اوباما برای لغو تحریم‌ها

• صدور آیین‌نامه لغو تحریم از سوی اروپا

• آمانو امروز در تهران

یادداشت‌های اختصاصی «شرق» در همین زمینه:

دکتر سید جلال ساداتیان، داوود هرمیداس باوند

فریدون مجلسی، جاوید قربان اوغلی

بهرام امیراحمدیان، اسدالله اطهری

• صفحه ۱۹۰۲

حرف اول

آغاز مبارک برجام

علی خرم • استاد حقوق بین‌الملل دانشگاه

پیامدهای توافق هسته‌ای ایران با گروه ۵+۱ در ابعاد منطقه‌ای و بین‌المللی به اندازه‌ای وسیع و عمیق بود که شاید کمتر کسی تصور می‌کرد شاهد چنین تحولات تعیین‌کننده‌ای در سطح خاورمیانه باشد. در ایران و آمریکا، گروه‌های داخلی و مخالف دولت هرچه در توان داشتند به‌استخدام گرفتند تا بلکه توافق هسته‌ای صورت نگیرد و سپس به‌اجرا درنیاید. این مخالفت‌های داخلی، طیف وسیع و گسترده‌ای داشت. برخی در ایران نمی‌خواستند کاستی‌های دولت‌های نهم و دهم در اداره کشور و به‌ویژه در سیاست خارجی، اقتصاد و صنعت هویدا شود و اینکه چگونه با برداشت ناصواب و استراتژی نادرست، کشور را به شورای امنیت سازمان ملل سپردند و با گرفتن قطع‌نامه‌های لازم‌الاجرا، ایران را با تحریم‌های سیاسی بین‌المللی و تحریم‌های اقتصادی - صنعتی گرفتار کردند؛ درحالی‌که راه صنعت هسته‌ای لزوماً از مسیر تقابل و درگیری نمی‌گذشت. برخی هم در آمریکا نمی‌خواستند دولت برخاسته از حزب رقیب آنها، یعنی دموکرات‌ها موفق شود. به‌رحال وجه مشترک هر دو دسته مخالفین، تضاد اصولی با دولت حاضر خودشان بود که به‌طرز معجزه‌آسایی داشت به دروازه‌های موفقیت نزدیک می‌شد. در ایران، دولت دکتر روحانی توانست دیدگاه تقابل نظامی با آمریکا را پشت‌سر گذاشته و از هنر دیپلماتیک و سیاست خارجی مبتنی بر تعامل سازنده استفاده کند.

ادامه در صفحه ۴

یادداشت

تلنگر «برجام» به عربستان

محمدعلی سبحانی
مدیرکل پیشین
خاورمیانه وزارت خارجه

مورد عجیب «برجام» برای اعراب منطقه، می‌تواند به مدلی برای حل مشکلات منطقه‌ای تبدیل شود. عربستان سعودی برای به‌نتیجه‌نرسیدن توافق هسته‌ای، از انواع اهرم‌های در اختیار خود بهره گرفت؛ اما فراموش کرده بود زمانه به سود این کشور و سیاست‌های تخریبی آن نیست. حکام تازه‌وارد این کشور حتماً می‌بایست ارزیابی هوشمندانه‌تری نسبت به شرایط خاورمیانه پس از انتخابات سال ۹۲، پس از به‌نتیجه‌نرسیدن طایفه‌گری و بهره‌گیری از تروریست‌های تکفیری و پس از تغییر نگرش دموکرات‌های کاخ سفید به این منطقه حیاتی می‌داشتند و نداشتند. امروز ایران و جهان از این مرحله عبور کرده و توافق تاریخی جهان بر سر موضوع فعالیت‌های هسته‌ای ایران، اثرات واقعی خود را در منطقه خواهد گذاشت. بازی برد- برد بین‌المللی برجام، حتماً در سطح منطقه هم قابل‌پیگیری و اجراست. گفتمان سیاسی در هر دوره‌ای به مرور خود را بر دولت‌ها غالب خواهد کرد و عربستان باید بپذیرد که چاره‌ای جز بازی برد- برد با ایران و سایر قدرت‌های منطقه‌ای ندارد. برجام در گفت‌وگوهای ژنو بر سر مسئله سوریه، اثر مستقیم داشت و از این‌پس هم با شتاب بیشتری به حل مسئله کمک خواهد کرد.

ادامه در صفحه ۴

یادداشت

مثلت بهره‌وری برجام

حسن فرطوسی
پژوهشگر حقوق
بین‌الملل دانشگاه ژنو

با ارائه گزارش و صدور بیانیه مدیر کل آژانس انرژی هسته‌ای و بیانیه مشترک وزیر خارجه جمهوری اسلامی ایران و مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا، روز اجرای برجام آغاز شد. این بیانیه‌ها در پی اقدام‌های مرتبط هسته‌ای ایران صادر شد که به این اقدام‌ها در ادامه اشاره می‌شود: کارهای مندرج در بند ۱۵ پیوست پنجم برجام و تأیید آنها از سوی آژانس و هم‌زمان با انجام اقدامات مندرج در بندهای ۱۶ و ۱۷ پیوست مذکور توسط گروه ۵+۱ و موارد مندرج در بند ۱۸ همان پیوست از سوی سازمان ملل متحد طبق قطع‌نامه شورای امنیت. تا همین‌جا آنچه به‌عنوان توافق برجام حاصل شده، دستاوردی بزرگ است که مرهون هم‌گرایی و هم‌افزایی در سه سطح رهبری و سیاست‌گذاری، قوت و ظرفیت در دیپلماسی و هوشیاری و شکلیابی مردمی است. باوجوداین بهره‌مندی هرچه‌بهرتر از برجام، لوازم و مسئولیت‌های خاص خود را نیاز دارد. با درنظرگرفتن این موارد و مسئولیت‌ها، اجرای برجام می‌تواند آغاز یک مرحله نوین از حضور بین‌المللی جمهوری اسلامی ایران در جایگاه یک قدرت منطقه‌ای باشد که ثبات و رشد اقتصادی را برای کشورمان به ارمغان آورد؛ مرحله‌ای که گذراندن موفقیت‌آمیز آن، واقع‌بینی درباره آثار برجام و فهم فرایند تأثیرهای تدریجی آن را ضروری می‌کند.

ادامه در صفحه ۱۹

یادداشت

فرصت همکاری جهانی

گری لوییس *

روز اجرای برجام روزی تاریخی است؛ تاریخی به دلایل مختلف. تاریخی چون تحریم‌های هسته‌ای یکی پس از دیگری برداشته خواهد شد، تحریم‌هایی که عوارض مخرب زیادی برای ایرانیان داشته است و بازهم تاریخی چون دیپلماسی حرفه‌ای و گفت‌وگو بر درگیری و رنجش پیروز شده است. اما جدا از برداشته‌شدن تحریم‌ها، ابعاد بسیار مهم دیگری نیز وجود داشته که بسیار تأثیرگذارتر نیز هست و این امور شامل روابط بهتر ایران با جامعه جهانی و مشارکت مجدد ایران برای کمک به حل برخی مشکلات موجود در خاورمیانه است. این چالش‌ها به‌سادگی به‌قدری گسترده هستند که غیبت ایران در این راه معنایی ندارد؛ خصوصاً زمانی که تمام نشانه‌ها حاکی از تأثیر مثبت حضور ایران در این زمینه است. به نظر من، دو مشکلی که بالاترین اولویت را دارند محیط‌زیست و خشونت‌های افراطی است. در وهله اول، خشونت‌های افراطی، که امروز در سراسر منطقه و حتی فراتر از آن پخش شده است. بخشی از راه‌حل‌ها در دل دولت‌مردی و رهبری توأم با پختگی و بلوغ نهفته است و به این منظور ایران باید بر سر میز مذاکره حضور داشته باشد. مشکل دوم، محیط‌زیستی گرم‌تر و خشک‌تر برای خاورمیانه است.

ادامه در صفحه ۱۸

یادداشت

فرصت‌های پس از تحریم

عباس ملکی
دیپلمات
و استاد دانشگاه شریف

پس از ماه‌ها مذاکره بین ایران و گروه ۵+۱، سرانجام روز موعود فرا رسیده و تحریم‌هایی که سال‌ها کشورمان را دربر گرفته بود، اکنون برداشته شده‌اند. این اقدام بی‌شک موجب ارتباط مخرب زیادی برای ایرانیان داشته است و می‌تواند تأثیر بسزایی بر سرنوشت کشور بگذارد. دوره‌ای سخت را از سر گذرانیم. تصمیم‌گیران تحریم هوشمند علیه ایران به‌خوبی می‌دانستند تحریم‌ها، نه دولت ایران، بلکه مردم ایران به‌ویژه طبقه متوسط شهری را چگونه می‌تواند دچار آسیب کند؛ دوره‌ای که استاد دانشگاه نمی‌توانست یک کتاب از ناشران خارجی از طریق الکترونیک بخرد، دوره‌ای که هر کشتی‌ای که به یک نفتکش ایرانی نزدیک می‌شد، با مصادره اموال در آمریکا روبه‌رو می‌شد، روزگاری که برای رفتن با هواپیما به یک پایتخت اروپایی، ساعت‌ها ایرانیان باید منتظر سوخت‌گیری در یک کشور دیگر می‌شدند، زمانه‌ای که ال‌سی‌ها باز نمی‌شد و پول‌های ایران در کشورهای آسیایی بلوکه می‌شد. اکنون در دوران پس از برجام، فرصت‌های متعددی فراروی ایران قرار گرفته است.

ادامه در صفحه ۱۸

سرمقاله

رویداد بزرگ

محمد سعیدی *

امروز بدون تردید یکی از بزرگ‌ترین روزهای تاریخ معاصر ایران است. روزی بزرگ برای ملت، رهبر و دولتی بزرگ که با منطق و عقلانیت خود قدرت‌های بزرگ را به پذیرش حقوق حقه این ملت وادار کرد؛ دو دهه فرازونشیب در سخت‌ترین عرصه‌های دیپلماسی که هر گام اشتباه آن می‌توانست فاجعه‌آمیز باشد و هر اقدام سنجیده و حساب‌شده آن می‌توانست بیرون‌رفتی واقعی از این بازی پیچیده سیاسی، فناوری و دیپلماتیک باشد. اکنون سؤال اساسی این است آیا بازی «برد- برد» اتفاق افتاده است؟ عمیقاً باید گفت سه دیدگاه کاملاً متعارض در این فرایند شکل گرفته است. نخست اینکه عده‌ای معتقدند برنده واقعی این تورنمنت نفسگیر، جمهوری اسلامی ایران است؛ چرا که هم تکنولوژی را در داخل خاک خود حفظ کرد و هم اینکه اغلب موضوعات مورد اختلاف با غرب را به نفع خود حل‌وفصل کرد.

ادامه در صفحه ۱۸

هاکوپیان

فروش بزرگ سال با

25%

تخفیف به مناسبت

چهل و پنجمین سالگرد تاسیس

در سراسر کشور فقط ۶ روز دیگر

۰۲۱-۸۸۸۲۷۸۸۲

HACOUPIAN.NET

معرفی آژانسهای مسافرتی هتلها و مراکز گردشگری

پارسیان مهر گشت

۸۸۸۴۹۹۷۵

رجوع به صفحه ۱۸

سازمان آگهی ها ۸۸۱۹۲۸۷۷

بازگشت همه به سوی اوست

با نهایت تأسف و تأثر درگذشت

مرحوم فیروز اختر خاوری

را به اطلاع کلیه اقوام،

دوستان و آشنایان می‌رساند.

به همین مناسبت مجلس ختمی روز دوشنبه

۱۷:۱۵ / ۱۵/۴۵ از ساعت

بعدازظهر در مسجدالرضا(ص)

واقع در خیابان خرمشهر - نیلوفر برگزار می‌شود.

از طرف خانواده

برادر گرامی جناب آقای محمدرضا کیانی

مصیبت درگذشت خواهر گرامیتان را به جنابعالی

و خانواده محترم تسلیت می‌گوییم. از خداوند سبحان

برای آن مرحومه علو درجات و برای شما و سایر

بازماندگان صبر و اجر آرزو می‌کنیم.

روزنامه شرق

برادران گرامی آقایان دهقانی فیروز آبادی

مصیبت درگذشت پدر گرامیتان را به شما

و خانواده محترم تسلیت می‌گوییم. از خداوند سبحان

برای آن مرحوم علو درجات و برای شما و سایر بازماندگان

صبر و اجر آرزو می‌کنیم.

محمد عبداللہیان، محمدرضا دارابی، حسین عبداللہیان و ابوالفضل سلطانی